

Iskustva iz organizacije službe medicinskih sestara i tehničara

MEDICINSKE SESTRE I TEHNIČARI SLAVONIJE I BARANJE U DOMOVINSKOM RATU

Napisala: Terezija FARKAŠ

• Veliku pomoć u obnašanju poslova medicinskih sestara i tehničara pružali su pripravnici kojih je bilo četrdeset • Bila su to djeca koja su preko noći postali ljudi, zapravo preozbiljni, savjesni, te nadasve stručni, djeca kroz čije je ruke prolazilo tisuće života. Bila su to djeca na čijim licima nije bio bezbrižan smješk, već zabrinutost jesu li dorasli postavljenim zadacima? Bila je to generacija mladih kojoj je ukradena mladost!

• Organizacija službe medicinskih sestara i tehničara Slavonije i Baranje tijekom rata, s osvrtom na Kliničku bolnicu Osijek

Organizacija službe medicinskih sestara i tehničara u većini bolnica, medicinskih centara i domova zdravlja prije rata obnašala se u tri smjene, ili u vidu dežurstava.

Početak rata primorava nas da preko noći planiramo i realiziramo ratnu organizaciju službe. U većini zdravstvenih ustanova u vrijeme

Kasnije se služba organizira 24 sata, 48 slobodno, ili 12 sati rada, 48 slobodno. U nekim službama se organizacija vrši u turnusima od po 7 dana rada, a sedam slobodno, (npr. ljekarna). Pripravnost je obvezatna za sve zdravstvene djelatnike.

U ovom prikazu je vidljivo kako se služba organizirala prema

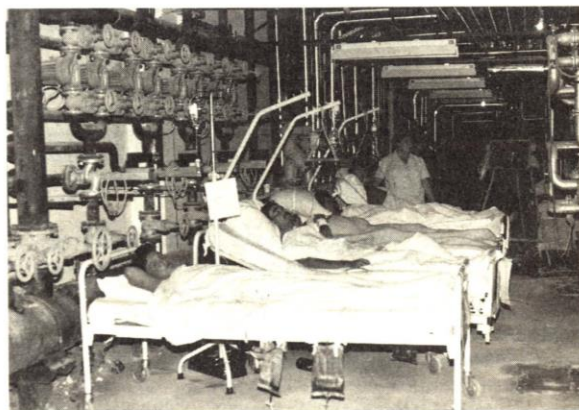
broju djelatnika, te da se vrijeme odmora bitno smanjuje.

Klinička bolnica Osijek 21. 9. 1991. formira dislocirani dio bolnice u Bizovačkim toplicama, a 2. 10. 1991. planiramo i organiziramo ratnu bolnicu u Donjem Miholjcu s 120 postelja. 16. 12. 1991. useljavamo prve ranjenike i bolesnike, te istu bolnicu koristimo sve do 20. 8. 1992.

Prikaz ratne organizacije medicinskih sestara i tehničara Slavonije i Baranje u periodu od 2.5.1991. do 1.10.1993.

	1.5.1991. 1.9.1991.	12.9.1991. 1.11.1991.	1.11.1991. 1.2.1992.	1.2.1992. 1.10.1992.
1. KB OSIJEK	8 sati	48-24, 24-24, 24-12	24-24 12-24	12-24
2. MC SLAVONSKI BROD	8 sati	48-72, 24-24	48-4 24-48	24-24 1.8.92 8 sati
3. MC VUKOVAR	8 sati	24-12	24-12 do 19.11.91.	
4. MC VINKOVCI	8 sati	24-12	24-12	8 sati
5. MC NAŠICE	8 sati	8 sati	8 sati	8 sati
6. MC POŽEGA	8 sati	8 sati	8 sati	8 sati
7. DZ ĐAKOVO	8 sati	12-48	12-48	8 sati
8. DZ VALPOVO	8 sati	8 sati	8 sati	8 sati
9. DZ OSIJEK	12-24	12-24	12-24	8 sati
10. DZ DRAVA	8 sati	12-24	12-24	8 sati
11. DZ SLATINA	8 sati	8 sati	8 sati	8 sati

najžešćih napada ostaje se i po nekoliko dana, a služba se organizira ne po shemi, nego po psihofizičkoj izdržljivosti djelatnika.

Podstanica za centralno grijanje - kao intenzivna skrb

Iskustva iz organizacije službe medicinskih sestara i tehničara

Interna klinika - neposredan pogodak u gama kameru

U ovom prikazu vidljivo je bitno smanjenje posteljnog kapaciteta, koji smo morali optimalno koristiti, skraćujući standardnu prosječnu dužinu liječenja s 12 na 6 dana. Postoperativno stabilizirane bolesnike smo premještali u druge zdravstvene ustanove u Hrvatskoj ili u inozemstvo (Austrija, Mađarska, Njemačka), kako bismo oslobodili potelje za novi HITAN PRIJEM.

Prikaz iskorištenosti kapaciteta Kliničke bolnice Osijek od 1. 5. 1991. do 1. 1. 1992.

MJESEC	BROJ POSTELJA
5. 1991.	1371
6. 1991.	1272
7. 1991.	1046
8. 1991.	876
9. 1991.	503
10. 1991.	503
11. 1991.	263
12. 1991.	418

Prikaz broja bolesnika, specijalističkih pregleda, specijalističkih usluga i operativnih zahvata u Kliničkoj bolnici Osijek za 1990. i 1991. godinu

	1990.	1991.
Broj bolesnika	41249	38918
Broj specijalističkih usluga	1677499	952841
Broj specijalističkih pregleda	497013	301778
Broj operativnih zahvata	21985	14522

Ovakvu radnu dinamiku moralo se slijediti i stručnim potencijalom. Već prije rata educirali smo sve naše nezdravstvene djelatnike kratkim tečajevima za pružanje prve pomoći samopomoći.

Sve medicinske sestre i tehničare smo također prije rata troglednom edukacijom osposobili za rad u pružanju zdravstvene njege stradalnicima rata, te ih stavili na raspolaganje za kirurgiju.

Sve instrumentarke također su educirane za potrebe ratne kirurgije.

Padom Vukovara nastaje sveopća panika i mnogo djelatnika napušta bolnicu.

Prikaz strukture i broja djelatnika koji su napustili K.B. Osijek od 2. 5. 1991. do 1. 1. 1992.

ZANIMANJE	1.1.1991.	1.1.1992.	,72,35%
1. VŠS zdravstveni djelatnici	217	157	27,65
2. SSS zdravstveni djelatnici	1041	612	41,21
3. Sveukupno	1258	769	38,87

Prikaz broja djelatnika koji su po drugim vidovima bili odsutni iz K.B. Osijek od 2. 5. 1991. do 1. 1. 1992.

ZANIMANJE	Bolovanje do 30 dana	Bolovanje preko 30 dana	ZNG i HV	Mirovanje radnog odnosa produženi porodilj. dopust
1. VŠS zdravstveni djelatnici	2	1	1	5
2. SSS zdrav. djelatnici	5	78	25	51

U prikazu je vidljivo da je jedan dio djelatnika uspio ishodovati korištenje bolovanja preko 30 dana pod raznim ili vrlo čudnim dijagnozama. Većem dijelu djelatnica nismo uspjeli uvođenjem radne obveze omogućiti korištenje produženog bolovanja po zakonu o zaštiti materinstva. Uz prikazani postotak odljeva kadrova još 25 medicinskih sestara i tehničara bilo je raspoređeno u ratnoj bolnici u Donjem Miholjcu, 25 sestara u Poreču i 6 medicinskih sestara za potrebe dijaliziranih bolesnika premještenih u Zagrebačku bolnicu.

Da bismo priskrbili što mirniji rad djelatnicima bolnice evakuirali smo oko 300 djece naših djelatnika u Poreč, te s njima uputili i naše djelatnike.

Ovako mali broj medicinskih sestara i tehničara samo izuzetnom energijom i voljom mogao je obavljati službu koja je dala ovako vidno dobre rezultate.

Veliku pomoć u obnašanju poslova medicinskih sestara i tehničara pružali su nam medicinske sestre i tehničari pripravnici kojih je bilo 40 i 2 pripravnika fizioterapeuta.

Bila su to djeca koja su preko noći postali ljudi, ozbiljni, zapravo preozbiljni, savjesni, te nadasve stručni, djeca kroz čije je ruke prolazilo tisuće života. Bila su to djeca na čijim licima nije bio bezbrižan smješk, već zabrinutost, jesu li dorasli postavljenim zadacima.

Bila je to generacija mladih ljudi kojoj je ukradena mladost koju su imale generacije prije i koju će imati generacija poslije njih.

• Zaključak

Medicinske sestre i tehničari Slavonije i Baranje, a posebice Vukovara, pokazali su uz ostale djelatnike u zdravstvu da mogu i znaju obavljati ovaj humani poziv po svim svjetskim normama i etikama. Organizacija službe medicinskih sestara i tehničara tijekom ratnih razaranja u Slavoniji i Baranji organizirana je brzo, kvalitetno i efikasno.

U prikazima su izneseni podaci koji najbolje govore o obimu posla koji je obavljen, o naporima kojima je obavljen, ali i o zadovoljstvu postignutim. Naučili smo puno, sumirali sve što je dobro, uočili propuste i izvukli iz njih pouke. Pokazali smo da smo stručni potencijal na koji se može uvijek i u svim prilikama računati.